

Αρχική σελίδα>Δικαστικές διαδικασίες>Αστικές υποθέσεις>Ποιας χώρας το δικαστήριο είναι αρμόδιο; Ποιας χώρας το δικαστήριο είναι αρμόδιο;

Σουηδία

1 Πρέπει να απευθυνθώ στα τακτικά πολιτικά δικαστήρια ή σε κάποιο ειδικό δικαστήριο (για παράδειγμα εργατοδικείο);

Οι διαφορές που εμπíπτουν στο αστικό δίκαιο εκδικάζονται κανονικά από τα δικαστήρια γενικής αρμοδιότητας. Η αγωγή υποβάλλεται στο αρμόδιο πρωτοδικείο («tingsrätt»).

Υπάρχουν δύο δικαστήρια ειδικής αρμοδιότητας τα οποία επιλαμβάνονται ορισμένων διαφορών αστικής φύσεως. Πρόκειται για το δικαστήριο εργατικών διαφορών («Arbetsdomstolen») και το εμποροδικείο («Marknadsdomstolen»). Εξάλλου, υπάρχουν ορισμένα πρωτοδικεία τα οποία είναι αρμόδια για συγκεκριμένα είδη διαφορών. Πληροφορίες σχετικά με το θέμα της αρμοδιότητας των εν λόγω δικαστηρίων παρέχονται στην **ερώτηση 3 κατωτέρω**.

Περαιτέρω πληροφορίες σχετικά με τα δικαστήρια γενικής αρμοδιότητας είναι διαθέσιμες εδώ και σχετικά με τα δικαστήρια ειδικής αρμοδιότητας εδώ.

Ορισμένες διαφορές αστικής φύσεως κρίνονται από όργανα τα οποία δεν είναι πραγματικά δικαστήρια. Με απλουστευμένο τρόπο στο πλαίσιο συνοπτικής διαδικασίας, η Kronofogdemyndigheten, η αρχή που είναι αρμόδια για την αναγκαστική είσπραξη οφειλών, δύναται να υποχρεώσει έναν διάδικο να καταβάλει ένα ποσό ή να προβεί σε άλλες ενέργειες. Οι αποφάσεις των αρχών αυτών μπορούν να προσβληθούν ενώπιον του πρωτοδικείου. Ορισμένα είδη διαφορών που αφορούν μισθώσεις κατοικιών ή γεωργικής γης επιλύονται από τις περιφερειακές αρχές διαμεσολάβησης σε θέματα μίσθωσης κατοικιών («hyresnämnder») ή αγροτεμαχίων («arrendenämnder»).

2 Όταν έχουν αρμοδιότητα τα τακτικά πολιτικά δικαστήρια (δηλαδή αυτά τα δικαστήρια είναι αρμόδια για τις εν λόγω υποθέσεις), πώς μπορώ να βρω σε ποιο πρέπει να απευθυνθώ;

2.1 Υπάρχει διαφοροποίηση μεταξύ κατωτέρων και ανωτέρων τακτικών πολιτικών δικαστηρίων (για παράδειγμα τα πρωτοδικεία ως κατώτερα δικαστήρια και τα περιφερειακά δικαστήρια ως ανώτερα δικαστήρια) και αν ναι, ποιο δικαστήριο είναι αρμόδιο για την υπόθεσή μου;

Πρακτικά όλες οι υποθέσεις που υπάγονται στο αστικό δίκαιο υποβάλλονται πρώτα στην κρίση του κατώτερου δικαστηρίου, δηλαδή του πρωτοδικείου («tingsrätt»).

2.2 Κατά τόπον αρμοδιότητα (είναι αρμόδιο για την υπόθεσή μου το δικαστήριο της πόλης Α ή το δικαστήριο της πόλης Β);

2.2.1 Ο βασικός κανόνας της κατά τόπον αρμοδιότητας

Κατά κανόνα, η αγωγή ασκείται στον τόπο όπου έχει την κατοικία του ο εναγόμενος. Ένα φυσικό πρόσωπο θεωρείται ότι έχει την κατοικία του σε έναν τόπο εφόσον είναι εγγεγραμμένο στο εκεί δημοτολόγιο. Η σουηδική φορολογική αρχή («Skatteverket») μπορεί να παράσχει πληροφορίες σχετικά με το δημοτολόγιο στο οποίο είναι εγγεγραμμένο ένα πρόσωπο (τηλέφωνο: +46 (0)8 56 48 51 60). Για τα νομικά πρόσωπα έχει σημασία κατά κανόνα ο τόπος της καταστατικής έδρας τους.

Σε ορισμένες περιπτώσεις, η αγωγή είναι δυνατόν να ασκηθεί σε σουηδικό δικαστήριο παρά το γεγονός ότι το πρόσωπο δεν κατοικεί στη Σουηδία. Εάν ο εναγόμενος δεν διαθέτει κατοικία, η αγωγή μπορεί να υποβληθεί στον τόπο στον οποίο ο εναγόμενος διαμένει ή, σε ορισμένες περιπτώσεις, στον τελευταίο τόπο στον οποίο ο εναγόμενος είχε την κατοικία του ή διέμενε. Σε ορισμένες περιπτώσεις αστικών διαφορών, η αγωγή μπορεί να ασκηθεί στη Σουηδία ακόμη και αν ο εναγόμενος έχει την κατοικία του στο εξωτερικό. Στις περιπτώσεις αυτές, η αρμοδιότητα του σουηδικού δικαστηρίου θεμελιώνεται στο γεγονός ότι υπάρχει περιουσία στη Σουηδία ή ότι η επίδικη σύμβαση συνήφθη στη Σουηδία.

Για τις υποθέσεις που έχουν διεθνείς παραμέτρους, είναι σημαντικό να λαμβάνεται υπόψη ότι οι σουηδικές διατάξεις περί της αρμοδιότητας των δικαστηρίων μπορούν να εφαρμοστούν μόνον εφόσον η εκάστοτε υπόθεση εμπίπτει στη δικαιοδοσία της Σουηδίας. Στις περισσότερες περιπτώσεις γίνεται δεκτό ότι μια υπόθεση εμπίπτει στη δικαιοδοσία της Σουηδίας εφόσον για την υπόθεση αυτή είναι αρμόδιο σουηδικό δικαστήριο σύμφωνα με τις εθνικές διατάξεις περί της αρμοδιότητας των δικαστηρίων. Στο πλαίσιο αυτό είναι επίσης αναγκαίο να εξετάζεται εάν υπάρχει κάποια διεθνής συμφωνία η οποία καλύπτει ενδεχομένως την εκάστοτε υπόθεση. Για τη Σουηδία, τα σημαντικότερα κείμενα είναι ο κανονισμός «Βρυξέλλες I», καθώς και οι συμβάσεις των Βρυξελλών και του Λουγκάνο, που ρυθμίζουν στο σύνολό τους το θέμα της αρμοδιότητας των δικαστηρίων όταν ο εναγόμενος έχει την κατοικία του σε ένα κράτος το οποίο εμπίπτει στο γεωγραφικό πεδίο εφαρμογής του κανονισμού ή των εν λόγω συμβάσεων. Πιο συγκεκριμένα, τούτο σημαίνει επίσης ότι, όταν ο αντίδικος έχει την κατοικία του σε κάποιο κράτος μέλος ή σε κάποιο από τα συμβαλλόμενα κράτη των προαναφερθεισών συμβάσεων, δεν είναι δυνατόν να ασκείται αγωγή σε έναν τόπο με αίτημα την καταδίκη σε πληρωμή του εν λόγω προσώπου με βάση το σκεπτικό ότι ο εναγόμενος διαθέτει περιουσία στον συγκεκριμένο τόπο.

2.2.2 Εξαιρέσεις στον βασικό κανόνα

2.2.2.1 Πότε μπορώ να επιλέξω ανάμεσα στο δικαστήριο του τόπου κατοικίας του εναγομένου (το δικαστήριο του βασικού κανόνα) και κάποιο άλλο δικαστήριο;

Υπάρχει μια σειρά κανόνων για το θέμα της αρμοδιότητας βάσει των οποίων η αγωγή είναι δυνατόν να ασκηθεί ακόμη και σε άλλο δικαστήριο αντί του δικαστηρίου του τόπου κατοικίας του εναγομένου. Εκτός αυτού, διατάξεις περί συντρέχουσας αρμοδιότητας περιλαμβάνονται σε διάφορες διεθνείς συμφωνίες, όπως ο κανονισμός «Βρυξέλλες I», καθώς και οι συμβάσεις των Βρυξελλών και του Λουγκάνο.

Οι σημαντικότεροι κανόνες της σουηδικής νομοθεσίας για το θέμα της συντρέχουσας αρμοδιότητας είναι οι εξής:

Όποιος έχει υποστεί ζημία μπορεί να ασκήσει αγωγή στον τόπο όπου διεπράχθη το ζημιογόνο γεγονός ή στον τόπο όπου εκδηλώθηκε η ζημία. Καταρχήν, η διάταξη αυτή δεν ισχύει σε περίπτωση αθέτησης σύμβασης. Η αγωγή για την καταβολή αποζημίωσης λόγω αξιόποινης πράξης είναι δυνατόν να ασκηθεί σε συνδυασμό με την υποβολή μήνυσης για τη δίωξη του αδικήματος.

Οι καταναλωτές δύναται να ενάγουν μια επιχείρηση σε δικαστήριο στην αρμοδιότητα του οποίου υπάγονται οι ίδιοι όταν πρόκειται για υπόθεση καταναλωτικής διαφοράς και το επίδικο ποσό είναι μικρού ύψους.

Οι αγωγές που αφορούν υποχρέωση πληρωμής στο πλαίσιο εκτέλεσης κάποιας σύμβασης είναι δυνατόν να ασκούνται, σε ορισμένες περιπτώσεις, στον τόπο σύναψης της σύμβασης. Αντιθέτως, η σουηδική νομοθεσία δεν περιλαμβάνει διάταξη η οποία να ορίζει ότι είναι αρμόδιο το δικαστήριο του τόπου εκτέλεσης της σύμβασης.

Οι αγωγές κατά επιχειρήσεων σχετικά με διαφορά που έχει ανακύψει στο πλαίσιο επιχειρηματικών δραστηριοτήτων είναι δυνατόν να ασκούνται, σε ορισμένες περιπτώσεις, στον τόπο της εγκατάστασης.

Οι αγωγές σχετικά με την επιμέλεια και τη διαβίωση των παιδιών ή την επικοινωνία με αυτά ασκούνται κατά κανόνα στον τόπο κατοικίας των παιδιών (βλ. επίσης την ενότητα υπό τον τίτλο «Γονική μέριμνα – Σουηδία»).

Οι αγωγές σχετικά με την υποχρέωση διατροφής για παιδιά ασκούνται κατά κανόνα στο δικαστήριο του τόπου κατοικίας του εναγομένου, αλλά το ζήτημα αυτό είναι δυνατόν να εξεταστεί και από άλλο δικαστήριο όταν η υπόθεση αφορά θέματα πατρότητας, γάμου ή γονικής μέριμνας (επιμέλεια των παιδιών και συνθήκες διαβίωσής τους).

2.2.2.2 Σε ποιες περιπτώσεις υποχρεούμαι να επιλέξω δικαστήριο άλλο από αυτό της κατοικίας του εναγομένου (το δικαστήριο του βασικού κανόνα);

Η σουηδική νομοθεσία περιλαμβάνει μια σειρά από κανόνες περί αποκλειστικής αρμοδιότητας βάσει των οποίων η εκάστοτε αγωγή πρέπει να ασκηθεί ενώπιον συγκεκριμένου δικαστηρίου. Εκτός αυτού, διατάξεις περί αποκλειστικής αρμοδιότητας περιλαμβάνονται σε διάφορες διεθνείς συμφωνίες, όπως ο κανονισμός «Βρυξέλλες Ι», καθώς και οι συμβάσεις των Βρυξελλών και του Λουγκάνο. Εάν μια αγωγή η οποία εμπίπτει σε έναν από αυτούς τους κανόνες ασκηθεί σε άλλο δικαστήριο και όχι σε αυτό που είναι αποκλειστικώς αρμόδιο, το εν λόγω δικαστήριο δεν δύναται να επιληφθεί της υπόθεσης.

Οι σημαντικότεροι κανόνες της σουηδικής νομοθεσίας για το θέμα της αποκλειστικής αρμοδιότητας είναι οι εξής:

Οι περισσότερες διαφορές που αφορούν ακίνητα εκδικάζονται υποχρεωτικά από το δικαστήριο του τόπου όπου βρίσκεται το εκάστοτε ακίνητο.

Ορισμένες διαφορές που αφορούν ακίνητα πρέπει να εξετάζονται από ειδικό δικαστήριο ακινήτων («fastighetsdomstol») ή από τις αρχές σε θέματα μίσθωσης κατοικιών («hyresnämnd») ή σε θέματα διαμεσολάβησης αγροτεμαχίων («arrendenämnd»). Και στις περιπτώσεις αυτές, αποφασιστικό κριτήριο αποτελεί ο τόπος στον οποίο βρίσκεται το ακίνητο.

Οι αγωγές που αφορούν κληρονομικά ζητήματα εκδικάζονται από το δικαστήριο του τόπου κατοικίας του εκλιπόντος.

Οι διαφορές που αφορούν τον γάμο ή τη διανομή των περιουσιακών στοιχείων των συζύγων πρέπει να εκδικάζονται από το δικαστήριο του τόπου κατοικίας ενός εκ των μερών.

Όταν αρμόδιο για μια υπόθεση είναι το δικαστήριο εργατικών διαφορών («Arbetsdomstolen») ή το εμποροδικείο («Marknadsdomstolen»), δεν είναι δυνατόν να προσφύγει κανείς στο δικαστήριο γενικής δικαιοδοσίας του τόπου κατοικίας του εναγομένου.

Για τις περισσότερες διαφορές που αφορούν το περιβαλλοντικό δίκαιο, το ναυτιλιακό δίκαιο και το δίκαιο διανοητικής ιδιοκτησίας, ισχύουν ειδικές διατάξεις οι οποίες έχουν ως συνέπεια να είναι αποκλειστικώς αρμόδιο συγκεκριμένο δικαστήριο.

Το Εφετείο της Σβέα («Svea hovrätt») είναι αποκλειστικώς αρμόδιο για την εξέταση ορισμένων αιτήσεων οι οποίες αφορούν την εκτέλεση αποφάσεων που εκδίδονται από δικαστήρια της αλλοδαπής.

2.2.2.3 Μπορούν οι διάδικοι να αναθέσουν αρμοδιότητα σε δικαστήριο που άλλως δεν θα είχε αρμοδιότητα;

Οι συμβαλλόμενοι μπορούν να συνάψουν συμφωνία η οποία να προβλέπει ότι οι μεταξύ τους νομικές διαφορές μπορούν ή πρέπει να υποβληθούν στην κρίση συγκεκριμένου δικαστηρίου. Πρόκειται για την επονομαζόμενη συμφωνία παρέκτασης δικαιοδοσίας η οποία πρέπει να είναι γραπτή. Είναι δε πιθανό να σημαίνει ότι μόνο ένα δικαστήριο είναι αποκλειστικώς αρμόδιο. Είναι μάλιστα δυνατόν να συμφωνηθεί με σύμβαση ότι αρμόδιο είναι κάποιο άλλο δικαστήριο και όχι αυτό που προκύπτει από την εφαρμογή των συνήθων κανόνων περί αρμοδιότητας. Τα μέρη έχουν επίσης την ευχέρεια να ορίσουν περισσότερα δικαστήρια ως αρμόδια.

Το δικαστήριο που έχει οριστεί ως αρμόδιο από τα μέρη είναι καταρχήν υποχρεωμένο να επιληφθεί μιας υπόθεσης που υποβάλλεται ενώπιόν του. Ο κανόνας αυτός όμως δεν ισχύει εάν η σχετική σύμβαση προσκρούει σε κάποιον κανόνα περί αποκλειστικής αρμοδιότητας. Σε περίπτωση που το ένα συμβαλλόμενο μέρος ισχυρίζεται ότι η συμφωνία παρέκτασης δικαιοδοσίας είναι άκυρη, το δικαστήριο οφείλει επίσης να εξετάσει τον ισχυρισμό αυτόν, με αποτέλεσμα, ενδεχομένως, την αναρμοδιότητά του.

Ένα δικαστήριο, το οποίο δεν είναι υπό κανονικές συνθήκες αρμόδιο για δεδομένη υπόθεση, καθίσταται αρμόδιο εφόσον ο εναγόμενος δεν προβάλλει την ένσταση ότι η αγωγή έχει υποβληθεί σε αναρμόδιο δικαστήριο (πρόκειται για την καλούμενη «σιωπηρή παρέκταση δικαιοδοσίας»). Ωστόσο, ο κανόνας αυτός δεν ισχύει εάν είναι εφαρμοστέοι κανόνες περί αποκλειστικής αρμοδιότητας, οι οποίοι εξετάζονται αυτεπαγγέλτως από το δικαστήριο. Αντιθέτως, το δικαστήριο δεν εξετάζει αυτεπαγγέλτως κατά πόσον η άσκηση της αγωγής προσκρούει στον βασικό κανόνα περί αρμοδιότητας, στους κανόνες περί συντρέχουσας αρμοδιότητας ή σε κάποια συμφωνία παρέκτασης δικαιοδοσίας. Η ένσταση ότι το δικαστήριο είναι αναρμόδιο πρέπει να προβληθεί προτού οι διάδικοι τοποθετηθούν επί της υπόθεσης. Εντούτοις, εάν ο εναγόμενος δεν λάβει καθόλου θέση επί της υπόθεσης και το δικαστήριο πρόκειται να εκδώσει ερήμην απόφαση, τότε το δικαστήριο πρέπει να ελέγξει κατά πόσον είναι αρμόδιο.

3 Όταν έχουν αρμοδιότητα τα ειδικά δικαστήρια, πώς μπορώ να βρω σε ποιο πρέπει να απευθυνθώ;

Υπάρχουν δύο δικαστήρια ειδικής αρμοδιότητας τα οποία επιλαμβάνονται διαφορών αστικής φύσεως. Πρόκειται για το δικαστήριο εργατικών διαφορών («Arbetsdomstolen») και το εμποροδικείο («Marknadsdomstolen»). Το δικαστήριο εργατικών διαφορών εκδικάζει τις εργατικές διαφορές, δηλαδή τις διαφορές που αφορούν τις σχέσεις μεταξύ εργοδότη και εργαζομένου. Το εμποροδικείο επιλαμβάνεται των διαφορών που σχετίζονται με το δίκαιο του ανταγωνισμού και του εμπορίου.

Υπάρχουν ορισμένα πρωτοδικεία («tingsrätter») τα οποία εκδικάζουν ειδικές κατηγορίες διαφορών αστικής φύσεως. Σε πέντε από τα πρωτοδικεία της Σουηδίας αναγνωρίζονται επίσης περιβαλλοντικές αρμοδιότητες και εκδικάζονται υποθέσεις που αφορούν ακίνητα («mark- och miljödomstolar»). Τα εν λόγω δικαστήρια εκδικάζουν υποθέσεις που εμπίπτουν στον περιβαλλοντικό κώδικα («miljöbalken»), καθώς και υποθέσεις που αφορούν απαλλοτριώσεις και οικοπεδοποιήσεις. Τα ναυτιλιακά ζητήματα εκδικάζονται από επτά πρωτοδικεία, τα οποία έχουν ορισθεί ως αρμόδια για τη ναυτιλιακή νομοθεσία («sjögrättsdomstolar»). Για τη νομοθεσία που διέπει τη διανοητική ιδιοκτησία, και ιδίως για τα διπλώματα ευρεσιτεχνίας, υπάρχουν ειδικές διατάξεις οι οποίες ορίζουν ότι αποκλειστικώς αρμόδιο είναι το πρωτοδικείο της Στοκχόλμης («Stockholms tingsrätt»).

Τελευταία επικαιροποίηση: 12/11/2015

Την έκδοση αυτής της σελίδας στην εθνική γλώσσα διαχειρίζεται ο αντίστοιχος αρμόδιος επαφής του ΕΔΔ. Οι μεταφράσεις έχουν γίνει από την αρμόδια υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι τυχόν αλλαγές που επιφέρει η αρμόδια εθνική αρχή στο πρωτότυπο ενδέχεται να μην έχουν περιληφθεί ακόμα στις μεταφράσεις. Η Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Δικαστικό Δίκτυο δεν αναλαμβάνουν καμία απολύτως ευθύνη όσον αφορά πληροφορίες ή δεδομένα που περιέχονται ή αναφέρονται στο παρόν έγγραφο. Βλ. την ανακοίνωση νομικού περιεχομένου για τους κανόνες πνευματικής ιδιοκτησίας που ισχύουν στο κράτος μέλος που είναι αρμόδιο για την παρούσα σελίδα.